

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. liepos 17 d.
(OR. en)

11240/18

COJUR 12
COPS 271
CONUN 188
COAFR 191
JUR 372

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 10884/18 COJUR 11 COPS 260 CONUN 169 COAFR 181 JUR 347

Dalykas: Tarybos išvados dėl Tarptautinio baudžiamojo teismo 20-ųjų Romos
statuto priėmimo metinių proga

Delegacijoms pridedamos Tarybos išvados dėl Tarptautinio baudžiamojo teismo 20-ųjų Romos
statuto priėmimo metinių proga.

TARYBOS IŠVADOS
DĖL TARPTAUTINIO BAUDŽIAMOJO TEISMO
20-ŲJŲ ROMOS STATUTO PRIĖMIMO METINIŲ PROGA

1. 2018 m. liepos 17 d. minimų 20-ųjų Romos statuto priėmimo metinių proga Taryba su pasitenkinimu pažymi pastarųjų dviejų dešimtmečių pasiekimus tarptautinės baudžiamosios justicijos srityje ir pabrėžia vertingą Tarptautinio baudžiamojo teismo (TBT) indėlį kovojant su nebaudžiamumu. Tokiu metu, kai taisyklėmis grindžiama tarptautinė tvarka patiria vis didesnę spaudimą, sustiprinti jos baudžiamosios justicijos sistemą yra svarbiau nei bet kada anksčiau.
2. Taryba, atsižvelgdama ir į Visuotinę ES užsienio ir saugumo politikos strategiją, pabrėžia, kad ypač svarbi yra bendra taisyklėmis grindžiama pasaulio tvarka, kurios pagrindinis principas yra daugiašališkumas ir kurios pagrindas – Jungtinės Tautos, ir dar kartą patvirtina tvirtą Europos Sąjungos paramą TBT ir įsipareigojimą atnaujinti pastangas propaguojant Romos statuto universalumą ir išlaikyti jo vientisumą.
3. Taryba palankiai vertina tai, kad bendru sutarimu nuo 2018 m. liepos 17 d. aktyvuota Teismo jurisdikcija agresijos nusikaltimų srityje; tokiu būdu galutinai perimamas Niurnbergo teismo procesų ir 1998 m. bei 2010 m. Romos ir Kampalos konferencijų palikimas.
4. Europos Sąjunga tvirtai remia Teismą nuo pat jo įsteigimo ir naudojosi turimomis priemonėmis, kad padėtų didinti paramą Teismui. Kadangi TBT yra pirmasis ir vienintelis pasaulyje nuolatinis tarptautinis baudžiamasis teismas, tiriantis sunkiausius nusikaltimus ir vykdamas baudžiamąjį persekiojimą už juos, jis yra įrodymas, kad tarptautinė bendruomenė yra pasiryžusi panaikinti nebaudžiamumą už baisiausius nusikaltimus ir skatinti atsakomybės kultūrą.

5. Šis Teismas užtikrino istorinę pažangą apsaugant tuos, kurie yra nestabiliausioje ir pažeidžiamiausioje padėtyje, be kita ko, priimdamas svarbius nuosprendžius dėl seksualinio smurto, vaikų karių verbavimo ir kultūros vertybių naikinimo. Taryba pabrėžia, kad Teismas atlieka svarbų vaidmenį vykdydamas teisingumą baisių nusikaltimų aukų atžvilgiu, sudarydamas sąlygas joms būti išgirstoms (suteikdamas galimybę dalyvauti Teismo procesuose), teikdamas joms pagalbą ir priteisdamas žalos atlyginimą. Pasitelkiant Teismo aukų patikos fondą padėta tūkstančiams aukų: sudarytos sąlygos jų fizinei ir psichologinei reabilitacijai ir suteikta materialinė parama. Taryba ragina valstybes, statuto šalis, ir kitus subjektus toliau remti Aukų patikos fondą.
6. Taryba skatina tolesnę lyčių aspekto ir šio aspekto analizės integraciją į visą TBT darbą, taip pat teigiamai vertina šiuo atžvilgiu atliekamą Teismo darbą. Europos Sąjunga pabrėžia teisingo teisėjų, prokurorų, patarėjų, pareigūnų ir kitų Teismo darbuotojų pasiskirstymo lyties ir geografiniu požiūriu svarbą, taip pat atstovavimo pagrindinėms pasaulio teisinėms sistemoms svarbą.
7. Taryba primena, kad pilietinė visuomenė atliko pagrindinį vaidmenį steigiant TBT ir atlieka šį vaidmenį Teismui vykdant savo funkcijas ir teikiant paramą aukoms, ir įsipareigoja saugoti pilietinės visuomenės erdvę ir reaguoti į žmogaus teisių gynėjams kylančias grėsmes, be kita ko, teikdama didesnę finansinę paramą pirmosiose gretose dirbantiems žmogaus teisių gynėjams.
8. Europos Sąjunga labai apgailestauja dėl Burundžio pasitraukimo iš Romos statuto ir Filipinų pranešimo apie pasitraukimą. Ji ragina atitinkamas vyriausybes persvarstyti savo sprendimus. Be to, ES primygtinai ragina valstybes, kurios dar nėra ratifikavusios Romos statuto, ypač šalis kandidates, jį skubiai ratifikuoti. Ji taip pat prašo valstybių, statuto šalių, atsižvelgus į nacionalines aplinkybes, apsvarstyti, ar ratifikuoti, ar priimti Romos statuto pakeitimus.

9. Taryba laikosi nuomonės, kad į visus valstybės, Romo statuto šalims, susirūpinimą keliančius klausimus turėtų būti atsižvelgta ir jie turėtų būti aptarti atitinkamuose forumuose, ir ragina atitinkamas valstybes dalyvauti konstruktyviose diskusijose ir dirbti siekiant rasti abipusiai naudingus sprendimus. Ji ragina valstybes, statuto šalis, laikytis vienybės, bendradarbiavimo, koordinavimo ir papildomumo principų atsižvelgiant į bendrus tikslus – užtikrinti ilgalaikę naudą tarptautinio teisingumo srityje ir dar didesnę TBT veiklos efektyvumą bei rezultatyvumą. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės yra pasirengusios atidžiai klausytis ir užmegzti konstruktyvų dialogą dėl kai kurių valstybių pareikštų susirūpinimą keliančių klausimų, jei nebus ginčijami pagrindiniai Romos statuto principai. 20-osios Romos statuto metinės yra unikali galimybė tai daryti atvirai, įvertinti pasiekimus ir taip pat aptarti tolesnius veiksmus.
10. Kad Teismas galėtų veiksmingai ir rezultatyviai vykdyti savo įgaliojimus, itin svarbu, kad valstybės, statuto šalys, visapusiškai bendradarbiautų su TBT. Visų pirma, vienas iš svarbiausių įsipareigojimų bendradarbiaujant su Teismu yra greitas arešto orderių vykdymas. Europos Sąjunga yra pasiryžusi skatinti bendradarbiavimą su TBT nuosekliai įgyvendinant jo gaires dėl nebendradarbiavimo, be kita ko, dėl neįvykdytų arešto orderių vykdymo. Taryba ragina visas valstybes, statuto šalis, visapusiškai laikytis savo įsipareigojimų pagal Romos statutą ir nagrinėti, kaip dar būtų galima padėti Teismui, be kita ko, apsvarstant galimybę sudaryti savanoriškus bendradarbiavimo susitarimus. Taryba primena JT, įskaitant Saugumo Tarybą, ir Teismo glaudaus tarpusavio bendradarbiavimo svarbą.
11. Taryba primena, kad TBT yra paskutinės instancijos teismas, kuris papildoma nacionalinius teismus, tačiau jų nepakeičia. Todėl Taryba pabrėžia, kad svarbus yra nacionalinių jurisdikciją turinčių subjektų ir Teismo papildomumas ir tarpusavio bendradarbiavimas – tai yra vienas iš svarbiausių Romos statuto aspektų, ir įsipareigoja skatinti stiprinti nacionalines teisingumo sistemas. Šiuo atžvilgiu Taryba palankiai vertina prokuratūros dedamas pastangas užtikrinti papildomumą ir akcentuoja nacionalinių pastangų kovojant su nebaudžiamumu už sunkiausius tarptautinius nusikaltimus ilgalaikę vertę.

12. Taryba pabrėžia, kad TBT reikia toliau integruoti į visas Europos Sąjungos vidaus ir išorės politikos sritis, siekiant užtikrinti suderinamumą ir užtikrinti, kad jis visada dalyvautų ES diskusijose dėl tarptautinės humanitarinės teisės, žmogaus teisių, taikos kūrimo ir konfliktų sprendimo, ir dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą nuolat teikti Teismui diplomatinę paramą siekiant užtikrinti, kad jis galėtų veiksmingai vykdyti savo įgaliojimus.
13. Taryba ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai pateikti pasiūlymų dėl galimų tolesnių veiksmų sprendžiant klausimą, kaip ES galėtų dar labiau sustiprinti savo pajėgumus ir struktūras, kad būtų padidintas ES veiksmų tarptautinės baudžiamosios justicijos ir tarptautinės humanitarinės teisės srityse matomumas ir suderinamumas.
14. Taryba mano, kad 20-osios Romos statuto priėmimo metinės suteikia galimybę daryti pažangą kovojant su nebaudžiamumu už sunkiausius tarptautinį susirūpinimą keliančius nusikaltimus ir remti teisinės valstybės principus. Ji gerai vertina valstybių, statuto šalių, pastangas paminėti šias metines visame pasaulyje organizuojant įvairius renginius, kuriuose iškilmingai pažymima pažanga tarptautinės baudžiamosios justicijos srityje, ir ragina ES bei jos valstybes nares toliau didinti informuotumą apie TBT ir Romos statutą, ypač tarp jaunimo.